

Sygn. akt XI U 2863/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Katowicach - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

XI Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Ścigała - Pentak
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Baran

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2013 roku w Katowicach

sprawy **K. D. (K. D.)**

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania **K. D.**

od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

z dnia 5 listopada 2009 roku, nr (...)

1. **zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala podstawę wymiaru emerytury ubezpieczonego K. D. za okres od 1 września 1987 roku do 31 lipca 1990 roku przy uwzględnieniu wskaźnika po 2, 6 % podstawy wymiaru za każdy rok;**
2. **umarza postępowanie w pozostałej części;**
3. **zasądza od ubezpieczonego na rzecz Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji kwotę 30 zł (trzydzieści) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pozwanego.**

SSO Mariola Ścigała-Pentak

sygn. akt XI U 2338/12

UZASADNIENIE

Ubezpieczony K. D. wniósł odwołanie od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. z dnia 5 listopada 2009r., na mocy której organ rentowy obniżył wskaźnik emerytury ubezpieczonego za okres od 16 lutego 1985 roku do 31 lipca 1990 roku z 2,6% podstawy wymiaru do 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok służby.

Ubezpieczony ostatecznie precyzując odwołanie wniósł o zmianę decyzji w części dotyczącej okresu od 1 września 1987 roku do 31 lipca 1990 roku, kiedy to był słuchaczem Wyższej Szkoły (...) w L.. W pozostałym zakresie ubezpieczony cofnął odwołanie (k.2-4, 47).

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Podkreślił, iż na podstawie wiążących dla organu rentowego informacji IPN o przebiegu służby ubezpieczonego ustalono, iż pełnili on służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 i z tej racji za każdy rok tej służby należało obniżyć podstawę wymiaru jego świadczenia do 0,7% (k.13-15).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony pełnił służbę jako funkcjonariusz Milicji Obywatelskiej, a następnie Policji od 16 lutego 1985r. do 16 listopada 2006r. Osiągnął 28 lat 1 miesiąc i 16 dni wysługi emerytalnej, w tym 21 lat 9 miesięcy i 1 dzień służby oraz 6 lat 4 miesiące 15 dni okresów składkowych przed służbą (zaświadczenie o przebiegu służby dla celów emerytalnych w aktach emerytalnych ubezpieczonego).

W okresie od 16 lutego 1985r. do 31 sierpnia 1987r. ubezpieczony pełnił służbę jako inspektor w Sekcji V Służby Bezpieczeństwa Miejskiego (...) Spraw Wewnętrznych w S.. W okresie od 1 września 1987 roku do 31 lipca 1990 roku ubezpieczony był zaliczony w etatowy stan podchorążych Wyższej Szkoły (...) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w L. (zaświadczenie IPN – k. 41, przesłuchanie ubezpieczonego – k. 48).

Miejski Urząd Spraw Wewnętrznych w S. był terenową jednostką Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, podległą Wojewódzkiemu Urzędowi Spraw Wewnętrznych w K.. Sekcja V SB zajmowała się hutnictwem. Ubezpieczony miał pod opieką Hutę (...). Ubezpieczony kontaktował się z kierownictwem huty i zbierała różne informacje, między innymi dotyczące produkcji, zagrożeń, nastrojów społecznych.

W trakcie pracy ubezpieczony zwrócił się z raportem o umożliwienie mu podjęcia nauki w Wyższej Szkole (...) w L.. W okresie, kiedy ubezpieczony był słuchaczem szkoły nie wykonywał żadnych obowiązków służbowych, był „zdjęty ze stanu” jednooki w S.. Wynagrodzenie otrzymywał w L. (przesłuchanie ubezpieczonego – k. 48).

Decyzją z dnia 3 stycznia 2007r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury policyjnej. Emeryturę obliczono w wysokości odpowiadającej 80% podstawy wymiaru. Do tego poziomu obniżono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 84,68%, gdzie za 15 lat służby przyjęto 40% podstawy wymiaru, przeliczanych przez 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok służby (decyzja emerytalna w aktach emerytalnych ubezpieczonego).

Zaskarżoną decyzją ustalano nową wysokość emerytury policyjnej ubezpieczonego wynoszącej 73,18% podstawy wymiaru. Obniżona wysokość jego emerytury wynosi 6.409,76 zł miesięcznie (decyzja emerytalna w aktach emerytalnych ubezpieczonego).

Na podstawie zaskarżonej decyzji wysokość emerytury ubezpieczonego uległa obniżeniu o około 500 zł (przesłuchanie ubezpieczonych – k. 48).

Powyższe okoliczności nie są przez strony kwestionowane. Spornym jedynie pozostaje czy organ rentowy miał podstawy do obniżenia wysokości świadczenia ubezpieczonego.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 15b w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony

Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy lub ustawą zaopatrzeniową, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 23 stycznia 2009r. zmieniającą ustawę zaopatrzeniową (Dz. U. Nr 24, poz. 145), powoływana dalej jako ustawa zmieniająca lub nowelizująca, która weszła w życie z dniem 16 marca 2009r. w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi:

- 1) 0,7 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990;
- 2) 2,6 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz pkt 2-4.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18.10.2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów /Dz. U. z 2007 r., Nr 63, poz. 425 ze zm./ w rozumieniu tej ustawy organami bezpieczeństwa państwa są: Resort (...) Komitetu (...), Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego, Komitet do (...), jednostki organizacyjne podległe organom, o których mowa w pkt 1-3, a w szczególności jednostki Milicji Obywatelskiej w okresie do dnia 14 grudnia 1954 r., instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych, Akademia Spraw Wewnętrznych, Zwiad Wojsk Ochrony P., Zarząd Główny (...) Wewnętrznej jednostek wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe mu komórki, Informacja Wojskowa, Wojskowa Służba Wewnętrzna, Zarząd (...) S. Generalnego Wojska Polskiego, inne służby Sił Zbrojnych prowadzące działania operacyjno-rozpoznawcze lub dochodzeniowo-śledcze, w tym w rodzajach broni oraz w okręgach wojskowych.

W kontekście treści zacytowanego wyżej przepisu Wyższa Szkoła (...) w L. nie mieści się w katalogu organów określonych w art. 2 ust. 1 pkt 5 w/w ustawy, tj. instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych.

Art. 2 ust. 3 powołanej wyżej ustawy stanowi, że jednostkami Służby Bezpieczeństwa, w rozumieniu ustawy, są te jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa, oraz te jednostki, które były ich poprzedniczkami.

Wyższa Szkoła (...) literalnie nie wymieniona w katalogu organów bezpieczeństwa nie może być zaliczona do tego rodzaju organów w kontekście przepisu art. 2 ust. 1 pkt 5 w/w ustawy.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 18.11.2009 r. /sygn. akt II AKa 322/09, POSAG 2010/1/198 563028/ wyraził pogląd, zgodnie z którym „ Wyższej Szkoły (...) z L. nie można uznać za organ bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, bo chociaż mieści się w katalogu instytucji wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy lustracyjnej nie odpowiada kryteriom sformułowanym w art. 2 ust. 3 tej ustawy”.

Analogiczna ocena prawna charakteru (...) w L. zawarta jest w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XVIII Wydział Karny z dnia 14.12.2009 r. (sygn. akt XVIII K 258/097). Z oceną charakteru (...) w L. dokonaną przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku identyfikuje się Sąd w niniejszej sprawie.

Mimo, że wskazane orzeczenia zapadły w sprawach w postępowaniu karnym, to jednak w tych postępowaniach, tak jak w niniejszym, Sąd orzekał na podstawie tego samego przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Zatem poglądy wyrażone w tych orzeczeniach mają zastosowanie także i w tej sprawie.

Wymaga podkreślenia, że we wskazanym wyroku z dnia 18.11.2009 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku zajął się szczegółową analizą aktów prawnych powołujących Wyższą Szkołę (...) w L., która doprowadziła go do konkluzji zaprezentowanej na wstępie rozważań.

Sąd ten bowiem stwierdził, że w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego, iż art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej zawiera legalną definicję pojęcia „jednostki Służby Bezpieczeństwa” i odnosi się ona do instytucji centralnych SB MSW jak i podległych im jednostek terenowych wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 5 tej ustawy.

Za przyjęciem takiej wykładni przemawia nie tylko dokonana przez Sąd Najwyższy wykładnia językowa jak i wskazane ratio legis tego przepisu ale i jego gwarancyjna funkcja (...). Uczelnia ta została powołana rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 września 1972 r. w sprawie utworzenia wyższej szkoły oficerskiej resortu spraw wewnętrznych i z rozporządzenia tego nie wynika, że była to jednostka Służby Bezpieczeństwa. Dalej idące wnioski można wyciągnąć z lektury statutu (...) w L. czy też Regulaminu Rady Programowej tejże uczelni.

Skoro w myśl art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej jednostkami Służby Bezpieczeństwa w rozumieniu tej ustawy są te jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa oraz te jednostki, które były ich poprzedniczkami, a Wyższa Szkoła (...) w L. nie została z mocy prawa rozwiązana z chwilą utworzenia (...), bo została zniesiona ponad 10 miesięcy wcześniej i to na podstawie art. 3 ustawy z dnia 31.03.1965 r. o wyższym szkolnictwie wojskowym to przedstawione wyżej rozważania prowadzą do wniosku, że (...) w L. nie może być uznana za organ bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 5 w zw. z ust. 3 ustawy lustracyjnej, gdyż nie stanowiła instytucji centralnej SB MSW, która uległa likwidacji w momencie powołania Urzędu Ochrony Państwa.

W konsekwencji powyższego okres od dnia 01.09.1987 r. do dnia 31.07.1990 r., kiedy odwołujący odbywał studia dzienne w Wyższej Szkole (...) w L. powinien być wyłączony ze służby w organach bezpieczeństwa państwa.

Tym samym za ten okres świadczenie odwołującego nie powinno być obniżone według zasad przewidzianych w art. 15 b ustawy z dnia 18.02.1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin /Dz. U. z 2004 r., Nr 8, poz. 67 ze zm./.

Sąd Okręgowy uznał zatem, że zaskarżona decyzja ustalająca wysokość świadczenia odwołującego od dnia 01.01.2010r. w zakwestionowanym przez Sąd zakresie naruszyła art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18.10.2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.

Powyższe uzasadniało na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmianę zaskarżonej decyzji w zakresie wskazanym w wyroku poprzez ustalenie, że podstawę wymiaru emerytury odwołującego za w/w okres nauki należy ustalić przy uwzględnieniu wskaźnika po 2,6 % podstawy wymiaru za każdy rok.

W postępowanie umorzono w części cofniętego odwołania, na podstawie art.203 k.p.c. w związku z art.355 § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na mocy art.100 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. przy zastosowaniu § 2 ust. 1 i § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163; poz. 1349) zasądzając je na rzecz wnioskującego o przyznanie tych kosztów organu rentowego w wysokości połowy stawki minimalnej, przyjmując, że koszty należą się organowi rentowemu w zakresie cofniętego odwołania. Sąd natomiast nie znalazł żadnych podstaw do zastosowania wyższej stawki wynagrodzenia, niż stawka minimalna.

SSO Mariola Ścigała-Pentak

Zarządzenia:

- 1) odnotować;
- 2) odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego;
- 3) kalendarz 14 dni lub z wpływem.

K. dnia 1 lutego 2013r.